

Pigmentne tvorbe na koži, ki jih takoj pokažem zdravniku

A Vučinič Dugonik¹, A Benedičič Pilih²

¹Splošna bolnišnica Maribor

²Splošna bolnišnica Celje

Namen: Predstavitev osnutka edukacijske publikacije za laično populacijo v Sloveniji. Predstavitev zgodnjih znakov na koži sumljivih na razvoj kožnega melanoma in opozorilo na potrebo samopregledovanja kože.

Material: Fotografije kliničnih znakov kožnega melanoma po kriterijih ABCDE(F) lestvice.

Rezultati: Zgodnji klinični znaki kožnega melanoma so preprosti, a žal neopaženi, ker bolnikom ne povzročajo težav:

- **A Asymmetry:** asimetrija oziroma nesomernost v obliki in/ali barvi.
- **B Border:** nepravilnost omejitve: nasekane, neostre, izginjajoče meje ipd.
- **C Colours:** neenakomerna obarvanost, več odtenkov rjave-črne barve, izginjanje / spreminjanje / pojavljanje novih barv.
- **D Diameter:** premer več kot 6mm oziroma večji kot velikost radirke na svinčniku.

Bolniki pridejo najpogosteje na pregled zaradi klinično motečih sprememb, ki so žal že odraz napredovanja bolezni:

- **E Enlargement / Elevation:** povečanje in/ali dvigovanje pigmentne tvorbe.
- **F Feeling:** moteči občutki kot srbež, pikanje, krvavitev ipd.

Samopregled vse kože vsaka dva meseca omogoča poznavanje lastne topografije in prepoznavanje zgodnjih sprememb na koži.

Zaključki: Preživetje bolnikov z melanomom v Sloveniji zaostaja za evropskim povprečjem. Vzroke lahko iščemo tudi v zakasneli detekciji s strani bolnikov in posledični zakasneli diagnostiki in zdravljenju. Napredovane faze bolezni imajo zaradi razsoja bolezni slabše preživetje.

Redni samopregledi kože vsaka dva meseca, poznavanje ter aktivno iskanje zgodnjih kliničnih znakov kožnega melanoma, bi pri številnih bolnikih omogočili odkritje kožnega melanoma v fazi manjše invazije.

Zdravstveni kader je dolžan na različne načine izvajati izobraževanje laične populacije v smislu odkrivanja sumljivih pigmentnih tvorb na koži oz. zgodnjih faz malignega melanoma.